

ГЛАС ИСТИНЕ.

Лист за црквене проповеди, хришћанску поуку,

духовну књижевност, животописе, старине и православне црквено-народне потребе.

Уредник: САВА ПЕТРОВИЋ.

Бр. 22.

У Новоме Саду 30. Новембра 1889.

Год. VI.

ПРОПОВЕД НА ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕ.

Θαωρῶν καὶ ἑρμηνεύων ἰν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.

Давно, врло давно, на хиљаду и више година пре рођења Спаситељева омакоше се ове речи са усана псалмопевчевих, а потекоше из Богом задахнутог пророчког духа његовог.

Па гле, љубазни моји, на данашњи дан Тавор, „гора њеже инокда мрачна и дымна, нинѣ же чесна и свата естъ“. Гле, на данашњи дан гора Тавор уподобљава се небу, јер ту ученици Христови угледаше учитеља свога, сина Божијег у слави његовој божанственој, ту чуше сведочанство Бога оца: „сеј естъ сынъ мой“!

Завршавао је већ Господ наш Исус Христос свој спасителни рад, починио је чудеса многа: подизао са постеље болне, умрлима повраћао живот, испричао је своју дивну, божанствену науку, која је задивила људе, задивила — ал не задобила. Па и срца самих апостола његових као да не беху још са свим чиста и отворена за истину. И ако су пошли за Христом, као да не беху још потпуно уверени о истинитости божанства његова . . . Да покаже божанство своје, да покаже славу своју, узе Господ три своја ученика: Петра, Јакова и Јована, одведе их на гору Тавор — и увери их о божанству своме, преобрази се пред њима: засветли се лице његово као јарко на небеси сунце, за-

белише се хаљине му у светлостидивној. У божанственој слави својој онај, који је некад говорио Мојсију на гори Синајској: „Ја сам Бог твој,“ данас стоји у плоти човечијој пред ученицима својима и опет са Мојсијем и — Илијом и говори с њима о страдању и смрти својој.

У безазлености, у детињој радости још апостол Петар није ни довршио речи: Господе, да направимо три сенице . . . а загрми громки глас Бога свемогућег из облака светлог: „сеј естъ сынъ мой возлюбленный, ѿ немже благоволихъ, того послашайте!“

И падоше ученици на земљу од страхоте гласа божијега, од виђења светлог . . .

Престаде глас, ишчезе светлост, нестаде и Мојсија и Илије, остаде Исус сам и приђе поплашеним ученицима својим па им рече: „Устаните, не бојте се“ — и сиђоше са свете горе страшне.

Ево на данашњи дан, љубазни хришћани, Бог отац сведочећи нам и по други пут, да је Христос син његов, довикује нам: „того послашайте!“

У заповеди тој највишој, у опомену тој и очинском старању, као да слушамо Створитеља нашег, где нас моли, преклиње: Та ево вам и сина мога јединога, ево се и с њим најми-

лијим растајем, шаљем га међу вас, шаљем га у ждрело смрти — па послушајте га бар ради себе самих.

ПреблагИ Створитељ наш са животом даде нам слободну вољу и закон морални (наравствени). Та Богом дарована слободна воља сведочи нам, да, и ако смо створови, нисмо робови, него синови слободе, „*нѣсмь рабъ но свободъ*“.

И као што би брод на мору силвитом буром завитлан распрштао се на противној страни циља свога, да му није снажне руке вешта крманоша — тако би, љубазни моји, и живот наш завитлан необузданом слободном вољом угасио се далеко од жељене мете своје, далеко од Бога, да није у нама закона моралног. А тај закон морални почива у савести нашој. И сви га знамо и познајемо, само различно. Па и онај, који мисли, да га нема у себи, који га не познаје, јер је најгрознија и најгнуснија недела починио — познаће га зацело, ал ће доцкан бити.

И тај закон морални, то јестаство било је путевођа у животу првих људи кроз силне векове, па како они, тако још и дан данас врло многи, које благодетна светлост науке Христове још обасјала није, „*естествомъ законнаа творатъ*“. Богом дарована човеку слободна воља поче се све више и више залетати, и не обзирући се на закон морални прекорачи границу слободе своје.

Тако је било у Содоми и Гомори. Разузданост, деморализација, најгнуснији пороци и греси посташе им неопходна потреба у животу. И дуго беше Бог милостив и дуготрпљив; но прели се чаша те беспримерне дуготрпљивости, и те слободњаке, те моралне пропалице постиже праведна казна божија. Нестаде их са лица земље. Па данас тамо, где је грешни

живот бурно живован, — мирно, тихо таласа се мртво море.

И потоп, љубазни моји, беше праведна казна за преступнике тог закона моралног.

Потиснут, помрачен, погажен беше тај Богом дани људима закон морални. И смилува се премилостиви створитељ на недостојне створове своје, па даде људима, а преко изабраника свога Мојсија, отисак закона моралног, писани закон — закон позитиван. А то су, љубазни моји, оних десет заповеди божијих, од којих прва гласи: Ја сам бог твој. На камене таблице две божијом руком написане, јасно се светле речи те — а цар Ахав сам себи ствара вештаствена бога Вала. Заман беху све опомене пророка Илије, заман све претње, док не послуша Бог пророка свог, па затвори свевишња небеса и за пуне три године и шест месеци не ороси благодетна дажда жедне земље. Горела је земља од прежеге тешке, усахнуше врела, потоци и реке — пропадао народ од глади, гинуо од жеђи — а кад се поврати несретни народ истином Богу, кад исповеди цар пророку: „Твој Бог заиста је прави Бог“ — помилова их опет премилостиви Бог...

И сретан беше сав народ израјилски, докле год је извршивао тај закон позитивни. Цветала је држава, цветало благостање држављана. А кад занемари народ закон богодани, пропаде држава, пропаде слобода и благостање народа — цвилио је народ у ропствима тешким.

Пређимо, љубазни моји, та муко-трпна ропства непослушног народа, хајдмо из те таме хотимичног незнавања Бога, прекорачимо тих неколико векова мрака — и ево нам трепери пред очима дивна светлост небесна, ево се и опет изли обилно милосрђе премилостивог Творца на грешне створове, ево Бог Отац шаље сина свога

јединога, да нас изведе из таме греховне, да нас приведе светлости, истини — Богу.

И приведени смо, љубазни моји, Богу, измирили смо с Богом драгоценом крвљу Христовом. Васкрсао је у нама закон морални, заповеди божије удубише се у срца наша, не знамо за мржњу, јер увреде праштамо, зависти више није у нама, јер познасмо, да смо сви браћа, да смо сви синови једног оца небесног. Љубав, она божанствена љубав, која до сад само у Богу почиваше, царује међ сретним људима — у цркви Христовој. Величају, славе и узносе сретни створови и синови створитеља и оца свога — Творца васелене.

Тако је, љубазни моји, некад било у цркви Христовој — и благослов дарожљиве деснице божије обилно се изливао на све чланове цркве те. Тако је некад било, а како је данас? Познајемо ли ми закон морални — познајемо ли глас савести у себи. Знамо ли ми закон божји? Знамо, ал' не маримо за њега. А еванђеље свето, ту књигу божјом крвљу исписану, да л' њу познајемо, да л' за њу маримо? Горку истину на велику жалост исповедити морамо, да науку ту, којој се толики велики људи поклонили, и ако смо Хришћани, нити знамо, нит' хоћемо да знамо, јер се она противи грешним сластима живота овог.

А на данашњи позив „того послашајте“, на тај позив онога, који ведри и облачи, који васеленом дрма и управља, како да се одазовемо?

Запушићемо уши своје па не ћемо ни чути гласа бжијега. — Несмислени смо ми ниски високоумници, ако се одиста тако одазовемо том гласу божјем. Па зар нисмо доста Бога гњевили, зар не видимо да се пред нама отвара пропаст, која ће нас прогутати као грешне Содомљане, која нам пре-

ти, да ћемо и насušног хлеба лишени бити!

Пренимо се, љубазни моји, из те апатије, из тог немара према вери, цркви, Богу. Признајмо, да смо били на рђавом путу, признајмо и исповедимо Богу: „согрѣшихомъ, безаконовахомъ, неправдовахомъ предъ тобою“, — обећајмо па и делима засведочимо, да смо се повратили вери, цркви, Богу, — па са тврдом вером у милост божију помолићемо се, љубазни моји, Свемогућем, да отклони ту пропаст од нас — а он је милостив*). Амин.

Ал' још не: амин, још не могу завршити. Данашњи дан славног Преображења Христовог јесте рођен дан премилостивог нашег цара и краља, а ојаћеног родитеља Франца Јосифа. — Педесет осам година славило је Његово Величанство свој рођен дан у пуној срећи у кругу миле породице своје, са љубљеним сином својим. А какав ће му данашњи педесет-девети рођен дан бити?! Како ће га данас прославити без сина, без узданице своје, без Престолонаследника свог?! Зар неће место срца пуног среће, осетити празнину у срцу свом? Зар неће место радости досадашње, потећи му данас врела суза жалосница?!

За цело хоће. Но он ипак „у дубини душе потресен приклања владачку своју главу, покорављујући се недостижимој наредби божијег промисла“ — и моли се свемогућем Богу за народ свој.

Па помолимо се и ми, љубазни моји, као верни поданици Његовог Величанства, помолимо се заједно са црквом нашом, да му Бог подари „догодѣнное и мирное житіе, здравіе и спасеніе, на враги же побѣда и ѿдольніе“, — помолимо се заједно са целокупним народом ове државе, заједно с Њего-

*) Ова је беседа говорена, кад је виноградска уш (филоксера) најжешће упропашћивала ове винограде.

вим Величанством, а речима његовим, да му „Бог подари снаге, да у савесном вршењу владалачких дужности не клоне, него и на даље да мушки

истраје у старању за опште добро верног народа свог“. Амин.

У Беошину.

Св. Дујановић.

НЕШТО О „ЗЕМАЉСКОМ БЛАГУ.“

Вредни и марљиви Србин, велики пријатељ свог милог народа, уважени син народни г. Ј. Даниловац, у свом изврсном чланку „Карловачка богословија“ — који нам је у овом по цркву и свештенство, не мање и по народ корисном листу, а у прошлој години саопштио — лепо нам је и јасно показао и доказао, како би нам исту удесити ваљало, ако смо ради, да нам она честите и ваљане свештенике народу даје.

Да је то доиста „изврстан чланак“, и да се заиста на начин у том чланку изложени до честитих и ваљаних свештеника доћи може, сведочи то, што је ту истину потврдила и — „Истина“, која у својој октобарској свесци од прошле године рече, да је Ј. Даниловац „писао лијепо, умјерено и објективно“ додав к томе још, да „би била дужност свега свештенства у митрополији карловачкој, да замоли св. синод, да се не оглуши искреном и оправданом говору Даниловчевом, јер без доброг богословског завода нема добрих свештеника, а без ових нема цркве“.

Да ли је, ако не све свештенство, а оно бар један део истог, одзивајући се том лепом позиву, тој племенитој напомени г. уредника „Истине“, ту своју „дужност“ и испунило? Колико ми је познато — није! А зашто? Можно: да није ни вредно за такве „ситнице и маленкости“ лупати главу и трошити време!! Доста жалосно, ако ми за такве ситнице и ма-

ленкости немамо речи! Или зар још није прошло време. Дао би Бог!

(Кад већ споменух — на жалост и срамоту — рано преминулу „Истину“, да рекнем још коју. Црн нам био образ на дивану, браћо свештеници, кад ми живи мотоско „Истину“ ранити и саранити! Па бар да она беше какво богаљче, какво недоношче — ни по јада, али овако: „Аце не выхотѣ чли и слышали израдное еѣ содержаніе — грѣха не выхотѣ имѣли, нынѣ же выны не имѣемъ вь нерадѣніи своемъ!“

Разуме се, да ћемо се ми извињавати разним изговорима: мала плата, кућа, деца, велики издаци — но све су то ништави и слаби разлози, никакве извине! Док још бејаше „Истина“ у животу, онострано свештенство имађаше два своја листа, којих целогодишња претплата изнашаше свега 6 (шест) фор. а. вр. — ма како малена плата била, ипак је доста велика, да се од ње 6 фор. годишње на нужне, корисне и ваљане листове издати може. Што се онога другогаче тиче — приметити ми је: дела само распознајмо ми „праве“ од „мнимих и уобичајених“ потреба, па ћемо моћи не само 6 фор. годишње на корисне листове издавати, него ће нам још и лепа крајцара у џепу остати! Вољи и мару ништа се отети не може! Њих двоје и „Истину“ — оживети могу!)

Али да се вратим отпочетој ствари.

Пишући свој чланак г. Ј. Даниловац одмах у почетку напомиње, да

је свештенство „сталеж, од којег највише захтевамо, а за који се најмање старамо, у који најмање улажемо, а од кога врло велики интерес хоћемо да имамо“; напоменув ту жалосну истину признаје даље другу мало повољнију истину „да су се наши автономни законотворци сетили и образовања и дотације свештенства, те о томе и неке провизорне установе донели;“ признав за тим услед тога неки „слабачки корак и напредак“ и констатовав „да се при свем том, нарочито гледе образовања нашег свештенства једном ногом још дубоко у глибу средњег века налазимо“ — наставља: „Са дотацијом стоји нешто боље. О дотацији је већ доста говорено: кад год се говорило о свештенству није се скоро ништа друго ни претресало, него само дотација; увек се чуло: „Немам доста блага земаљскога, треба ми ово, треба ми оно“, али међу тим потребама нису се разумеваале душевне“.

И ако се потпуно слажем са г. Ј. Даниловцем у уверењу, да не само што душевне потребе не треба занемарити, него их шта више телеснима и материјалнима претпоставити; и ако смело исповедити могу, да не спадам међу оне, којима је „земаљско благо“ за срце прирасло, за душу прионуло; и ако г. Ј. Даниловац — као што мало час наведох — рече: „О дотацији је већ доста говорено:“ — при свем том могу коју да рекнем баш о „земаљском благу“.

Но пре него што бих и једну о земаљском благу изустео, написао, да видим: је ли дозвољено бринути и старати се о земаљском благу, а нарочито је ли дозвољено да свештенство о том реч води.

„Хлѣбъ нашъ насѣщный даждь намъ днесь.“ (Четврто прошење „Молитве Господње“.)

Сам небесни учитељ наш, који је

учио, да не треба „скривати сѣвѣ сокровищъ на земли“ него да треба „искати прежде царствѣа вожѣа и правды егѡ“ и да треба „скривати сѣвѣ сокровище на небеси“, које ће бити онде где је и „сердце“ верних, и које као таково „черкъ и тѣмъ не тѣмъ“ нити га „тѣмъ поткопываютъ ни крадѣтъ“ — тај исти божански учитељ, који је препоручивао врло малено старање за тело, а голему бригу за душу, казујући својим ученицима и апостолима образац молитве, рекао је, да се између другога треба молити и за „хлѣбъ насѣщный“, да дакле крај бриге за душу не треба заборавити ни на тело — на ту одећу душину.

По датом обрасцу не беху дужни молити се само остали слушаоци и ученици Спаситељеви, него баш и апостоли сами. Па кад дакле апостоли ништа нису грешили, шта више дужни су били — крај свега тога, што су чули и знали да „вѣстѣ Отецъ, нѣже требѣте“ (потребе телесне) и да „сѣа всѣа приложатсѣ вамъ“ — молити се: бринути се, старати се за „хлѣбъ насѣщный“ — онда ни прејемници апостолски, свештеници не греше, кад се о истоме брину.

Но лако се од бриге о хлебу насушном прелази к претераној тежњи за земаљским благом!

И то може да буде и бива код појединих — но то никако не смета, да се мало те не већина, а свакако многи за „хлѣбъ насѣщный“ брину и старају. А докле год има и једнога а камсли њих више, који са „хлебом насушним“ не стоје баш најбоље, дотле увек има места реч и брига о „хлѣбѣ насѣщномъ“.

Па како стоје прејемници апостолски са „хлѣбомъ насѣщнымъ“? Како стојимо са свештеничком дотацијом?

На ово питање имамо одговор у приведеним речима г. Ј. Даниловца: „Са дотацијом стоји нешто боље“.

„Нешто боље“ — још није „добро“; а док није „добро“ — треба за њим тежити!

А да брига за „хлѣбъ насѣции“, ништа не смета старању о „душевним“ потребама свештенства, и да би се то обоје заједно могло, а и требало удешавати — држим да је јасно.

Напоменув, да са дотацијом свештенства није најбоље и да има што шта, што би требало изменити и допунити, г. Ј. Даниловац обећава, да ће „о том, ако Бог да — други пут“.

Потпуно уверен, да ће г. Ј. Даниловац дату реч испунити и обећање своје испунити, чим му се могућност даде, којом ће нам приликом и опет својим вештим пером нацртати начин, како да и у том погледу не само и опет слабачким кораком у напред пођемо, него и да до могућег савршенства дођемо — ипак се латих пера, да изнесем неке примедбе поводом наведеног чланка г. Ј. Даниловца.

Као што већ у наслову рекох, ја ћу „о земаљском благу“ — елем о „дотацији“.

По досадањем рескриптуалном начину наплата свештенства удешена је по класама и то подељена је у 6 класа: најнижа 400 ф., највиша 1000 ф.; то је у готовом новцу, а од те своте изузета је земља, и случајни, рескриптом одобрени приходи — „штола“.

Као што је свештенство разно наплаћено у готовини, тако је исто по земљи, а и штоли.

Да се не узме у обзир природна каквоћа земље — која доста зависи и од обделавања — разлика се та види и по томе, што је по разним дијецезама парохијска сесија разно уцењена; негде у 200 ф., негде у 300 ф.

Што се штоле тиче, она је — дабогме — различита, јер зависи од броја душа.

Говорећи о разлици у наплати рескрипт ништа не спомиње о разли-

ци у спреми свештенства, шта више иште једнаку научну спрему, јер се од сваког свештеника подједнако захтева „стечајни испит“, и из истих предмета; а ми и иначе знамо, да је спрема свештенства иста, ако не по степенима каквоће, а оно по времену трајања.

Сад, шта је руководило творце рескрипта, да крај једнаке спреме и једнаких дужности разно наплати свештенство? Та ми знамо, да по св. писму: једнак труд иште и једнаку награду, шта више наилазимо на случај, где се неједнак труд једнако наплаћује — па зашто у рескрипту да је друкче, зашто да је у њему — тако рећи — баш обратно?!

У рескрипту то казано није.

Не имајући одговора у рескрипту гледе узрока разлике у наплати свештенства, не остаје нам друго, него да о истом нагађамо.

Ти би узроци могли бити ови:

1) Не може општина од 7—900 душа наплаћивати свештеника онако, као општина од 1.800 и више душа.

2) Није ни правично, да парох, који служи 7—900 душа, буде једнако наплаћен са парохом, чија парохија броји преко 1.800 душа.

3) И ако је спрема свештенства по трајању једнака, ипак је она по каквоћи различна, па није ни право, да лоше квалификовани буде у наплати изједначен са боље и добро оспособљеним.

4) Није ни право, а ни лепо, да младић тек што је из скамије изашао, буде у плати једнак са свештеником, који је већ више година служио, а при том још има и многобројну породицу.

Но:

1) Ако је само праведно и правично, да се једнак труд једнако и наплаћује — зар онда не би било начина, да се створи могућност, да су

и пароси општина од 7—900 душа исто као и они од преко 1.800 душа наплаћени? По мом немеродавном мњењу — има начина!

2) Не врши ли зар — или барем зар не би требало да врши парох на најмањем селу исте оне црквене и званичничке службе и дужности, које и парох највеће општине; а ако служи већи број душа, није ли му зар и штола већа?

Јача би била последња два узрока, но колико се на исте у животу пажња обраћа?

3) Онај, који би био у том уверењу, да способнији добија боља, а неспособнији свештеник лошија и мања места — тај нека се не усуди да дигне копрену са лица стварности и фактичног стања, јер ће му казна за ту његову дрскост бити — грозно разумевање! За то боље нека ужива у лепом и правичном уверењу!

4) Но ван сваке је сумње тек то, да се свештеник — који је провео неколико, па можно и коју десетину година на слабијој и мањој парохији

— да се тај — велим — премешта на већу и бољу парохију, да бар под своје старе дане мало лакше проживи. Док међу тим млађи свештеник, свршени и запопљени богослов прво долази на малену парохију, пошто он — као још „безчадан“ — нема онаке и онолике потребе као онај, који је окружен већ повећим бројем, па још одраслије деце.

Ван сваке сумње — требало би да буде; али шта ћемо: кад ван сваке сумње баш није тако!

Та за Бога, рескрипт тако и не наређује, па где је онда ту преступ?! А то ваљда бар знате: „да је кошуља ближа од хаљине“, па макар нас ова последња већ и од дужег времена добро и ваљано служила, а кошуљу ма први пут на себе узели!

Дакле као што видесмо, они разлози, који су могли служити за основ подела свештеничке наплате у класе, или не стоје или се врло мало, а готову и — никако не уважавају.

(Свршиће се.)

Религиозно-филозофски и црквено-историјски прилози.

(Наставак.)

Човек није огрезнуо грехонадом првога пара тако дубоко у покварености, да неби било могуће наићи у њему на савршенства, која опомињу на његова првобитна својства. Идеја доброга, нагињањем к реду, жеља за добродетељи, то није изгубљено сасвим за њега. Нема тако покварене душе, у којој је изумрло сасвим нагон к добру, ако се и изражава само каткад, и само као мисао, само као тамна чежња, само као сан. Право и лепо каже Берне (Börne): „И у бари се огледа још небо“. Велика множина, у којој излазе највећма на видик још једнако црте људске природе у добру и у злу, показује, кадгод јој се представи велико позориште од добродетељи, тако одушевљење, таке

електричне симпатије, да би се могло веровати, да је насељена земља све самим племенитим, чистим суштaствима. Инак све добре и лепе склоности само славају као закопани таленти у природи људској. Оне не излазе у опште, него само на посе, не увек, него више или мање само каткад на видело, или оне се могу извести само постојаном тешком муком на јавност. „Оне су као ровине некадашње правилне и великолепне зграде, која је сад разрушена, али која чува у својој рушевини још неке трагове од своје пређашње величине, и од мудрости свога зидара“. То упоређење може гласити и овако: „Добре склоности човечије су као фосилни, у ду-

бљини земље сакривени остаци, који не сведоче само то, да је био некада ред, кога више нема, него сведоче и насилно поремећење, у коме га је нестало.“

Сваки човек осећа у себи две природе, два суштаства, која се налазе у постојаној борби. Једно, т. ј. добро суштаство тежи непрестено на то, да добије првенство, али друго т. ј. зло суштаство много је пута јаче у нама, и одржава победу у борби. Ми признајемо, ми одобравамо и хоћемо оно, што је добро, али зло суштаство изврне наше признавање и одобравање, облада напном вољом, и ми остављамо оно, што је добро, па чинимо оно што је зло. *Video meliora proboque, deteriora sequor*, вели римски песник Хорације.

Што важи о срцу човечијем у одношају к добродетељи, то важи и о његовом осећању у погледу среће. Сваки човек има у себи особите непријатне противности од величине и кукавштине, од самопоуздања и очајања, од нада и превара. Његов дух, његово срце, његова чувства, то су три позоришта забуне и борбе међу светлости и тамом, међу добрим и злим, и међу весељем и болом. По несрећи искушавамо ми једнако у нама самима, да надмашују зла наклоност, склоност к блудњи и греху, насилна навала к несрећи и јад, и да се морамо пењати увек на ново по стрмим стазама истине, правде и среће и опет одоздо горе.

Такав је човек; он је сам себи страховита тајна, неразрешива загонетка.

Сви који су се одважили, да открију ту тајну, да реше ту загонетку, запели су у том послу, и на место бистрине, коју су тражили и за којом су чезнули, створили су још гору забуну. Једни су видели у човеку само оно, што је велико и начинили га Богом, други су сматрали само његову подлост и слабост и начинили га изметом природе. А трећа је странка очајавала, што не може да реши непријатне смесе у природи човечијој и гледала је у том урнеку од створења производ слепог, злобног случаја, да може ковати из тога оружје противу промисла божијег.

Само божанствена философија хришћанства открива и разјашњава тајну. Један од најодличнијих богодуховених гласника њених, епископ Босије, вели у својој проповеди о смрти: „Ви мудраци света, ви се варате! Човек није природин образ милине, јер она га злостави доста свакојако. Али, он не може бити ни измет њен, јер он носи у себи нешто, што више вреди него сва природа. Али одкуд долази та особита несуразмерност? Зашто видимо ми, да су стављени они делови тако рђаво један уз други? Морам ли ја казати још и то? Зар не казују доста гласно ти опали и подерани зидови са својим лепим темељима, да ту не стоји више посао савршено! Посмотрите ту зграду, па ћете познати на њој знамење руке божије; али неједнакост посла покаже нам, да му је примешао грех много од свога. О Боже, каква је то смеса! Ја се мучим, да себе опет познам. Је ли то онај човек, створени по образу божију, чудо његове мудрости и урнек његових руку? Јест, то је он сам, ко ће двоумити о том. Па од куда тај раздор? Човек је хтео да зида на послу творчевом по својој мисли даље, па је одступио од плана. Тако се нађе на један пут противу реда првобитног нацртано оно, што је првобитно вечно, са оним, што је смртно, оно, што је духовно, са оним, што је телесно, у кратко, нађе се анђеос сједињен са ђаволом.

То је решење загонетке, то је излазак из целог замршаја; вера нас је довела опет к нама самима; и наше срамотне слабости не могу држати више нашег природног достојанства сакривеног од нас.“

Да чујемо, шта вели поред тог француског епископа и француски правник Август Николас. Он пише: „Што се дубље улази у то разјасњење, све боље се види, како оно поправља сва она противуречја природе људске. Јер ко не види, да несрећа, блудња и порок нису у стању задржати нас у понижењу ономе, у које нас свале. Ненаситиви нагон за величином и срећом, који нас мучи једнако, доказује, да је било некад у тој природи неизмерне среће, која

је ишчезла и оставила место себе бездан од оскудица и невоља, и ми се узалуд мучимо, да га испунимо оним, што је око нас. Тај нагон захтева увек на ново први предмет свој. Што год је речено о бесмртности душе у доказ те истине за будућност нашу, све то важи толико исто и за прошлост нашу. Што нам све казује, да смо позвани на вечно блаженство, то долази отуда, јер ми налазимо у нама места за њ. Али то место показује нам и то, да смо ми изгубили то блаженство, и кад би га добили натраг, да би само ушли опет у нашу стару насљедовину.

„Човек није раван сирмаку, који је био увек сирма, него је раван владоцу, који је остао без престола. У својима прима чува он непрестано чувство пређашњег сталежа свога. По начину и држању његовом, па ма да је замотан у крпе, даје се познати, да је носио тај просјак некада круну на глави. Као што је прогнаник, који се задржава близу граница царства, из кога је прогнан, увек готов, код сваке прилике, вратити се натраг, а међу тим вара се хиљадом сањарија о своме повратку: тако измишља и човек, овај прогнаник неба, у своме кратком животу непрестано планове о своме повратку, о коме никада не очајава. Усред свију својих невоља устаје он и иде за надом, која му једнако показује прстом на првобитну отаџбину његову, која му игра пред очима, као неизменљиво царство светлости, истине, правде и среће. Свеколике уласке држи као опсађене са испитивањем свега онога, што је истинито, што је племенито, што је добро, што је лепо и бесмртно: наука, вештина, добродетељи и особито религије. Па и онда кад се показује, да је запустео понижавањем и умаљивањем части свога бића сасвим чежњу за отаџбином, још се лепо он за њу, и ствара себи овде на земљи под јадним идолима своје сујете и своје страсти измајсторисану бесмртност, измишљено небо, и грубо чувствени Едем, који су у његовој натрашке изврнутој мисли још нешто мало налик на праву бесмртност, на право небо и на лепо

божији Едем; од чега он ништа више не види. Човек поступа ту као неутешна супруга Хекторова, о којој пева Виргилије, да тражи да растера осамљеност душе своје у јарму ропства, под законом победитељевим, правећи себи у земљи прогнанства лажне сличице од отаџбине: лажни Симоис, исушени Ксантус, малу Троју и патушну слику од високих и великољепних кула Пергама“.

Да чујемо како философише госпођа Стаелка, која вели: „Има у духу човечијем две тежње, које се разликују једна од друге као у физичкој природи привлачење и одбијање: на име идеја погоршавања и идеја побољшавања. Може се казати, да ми осећамо у нама не само жалост за губитком неких лепих дарова, који су нам поклоњени били без наше заслуге, него уједно и надање гдекојим добрима, која можемо добити нашим трудом, и то осећамо тако, да наука о способности нашег усавршавања и скаска о златном веку сједињене једна с другом пробуђују на једанпут у нама и жалост за губитком и ревност са повраћањем изгубљенога“.

Госпођа Стаелка философисала је без религиозне вере, за то се и чинила невешта томе, да је грех узрок губитку оних лепих дарова, које је добио човек без своје заслуге, и она је предпостављала у високоумном духу њеног времена, да може човек својим самим трудом без божије помоћи опет постићи она добра. Али ту су науку оповргли већ и језичнички древни мислиоци, који су, као нарочито Омир и Платон, признали и исповедили, да човек мора измолити од богова мудрост, која је била старима појам свију добродетељи, и да се она не може постићи без помоћи божије. —

Све, што се рађа од жене, има увек још вољу на забрањени плод, и као што је Еву змија, тако и људе зао демон намамљује и наводи, да једу од забрањеног плода. И још увек је ту дрво познавања, те за његовим плодом чезне човек. Одомаћени у човеку ђаво гордости обмањује га, да ће познати све, знати све, ући у све тајне божије, бити раван Богу, шта више поста-

ти и сам Богом, ако узједе од тог плода. И човек подлегне тој обмани, одрече покорност ауторитету божијем, хоће да важи само ауторитет његова сопствена разума, неће да верује ништа више, јер му се увртило у главу, да може знати све; он тежи да позна добро и зло, но он чини зло тако, да добро познаје само још из приговарања савести своје, коју он гледи да заглаши. Сви људи слушају често и чешће у непријатној дубљини духа и срца свога позивање к непослушности према Богу, као да змија подсмевајући се цичи: „зашто вам је забранио Бог јести мили и лепи род од дрвета познавања?“ И ми осећамо, како постаје све јача примамљивост забране, ми не можемо да одолевамо жељи, вољи и похоти, што нас вуку на ужитак плода, ми верујемо злом демону, који нам сиче, да нам је забранио ужитак тог плода „завидљиви Бог, јер би постали ми ужитком тог плода равни Богу, ослободили би се од његовог господарења, били би сами своји господари и уживали би блаженство, које смо створили сами себи.“ И ми уживамо и раскошујемо у уживању и хвастамо се, да смо једнаки са Богом. Али ту чујемо ми

глас божији т. ј. глас савести наше, кроз коју говори Бог к нама, и превара ишчезне, а ми се видимо лишени достојанства, самоуважавања нашег, „ми се бојимо и стидимо се од себе, јер смо наги“.

То је она злосретна драма судбине, која се понавља непрестано у сваком поједином човеку и целом човештву, и коју представља Мојсије у својој светој повесници. Ми смо наследили то од оних, у чијим смо личностима садржани били и ми сви, јер смо произишли од њих. Зашто би било невероватно то, да су потонули први људи у поквареност тим истим злим начелом, по коме су и данашњим даном људи тако бедни, слаби, и кукавни. Кома се не показује та тајна као наука потпуно разјасњена, тај мора ипак признати то, као истину повесницом људском и искуством сопственог духовног и чувственог живота овога посведочену. Згодно вели Паскал: „У овом бездану завезан је и запетљан чвор наших садашњих одношаја тако, да би био човек без те тајне непојмљивији, него што се чини човеку та тајна“.

(Наставиће се.)

СРПСКЕ СТАРИНЕ.

Старине и прилози

за црквену историју и црквени живот српског народа.

Приопштава

Димитрије Руварац.

(Наставак.)

(Другом руком писано)

При епископје гг. Атанасије Живковичје освјашченија храмов:

1.) Освјатисја храм во имја св. и славнаго пророка Илији, при державје их ц. кр. вел. Јосифа II. и Марији Терезији и при преосвјашчењејшем Господиње Архијепископје и митрополитје Викентији Јоановичу (у оригиналу погрешно је било написано Јоање Георгијевичу, па је другом руком поправљено Јовановићу Викентију), в

Каменској, Јулија 20. 1775. (Викентије Јовановић Видак, изабран је за митрополита 5. Јуна 1774., а умро је 18. Фебруара 1780.)

2.) Освјатисја храм во имја св. великомученика Георгија, при в Грубичну пољу, Нојемврија 12. 1777.

3.) Паки на ново из фундамента каменаго освјатисја храм во имја Вознесенија Господња, при в Трешчановци, Септемврија 30. 1778.

4.) Освјатисја храм во имја св. верховних апостол Петра и Павла, при . . . в селу Севериње, Јунија 29. 1779.

5.) Освјатисја храм во имја св. великомученика Георгија, при . . . в селу Кобашу, Октоврија 24. 1779.

Од поменутих овде цркава и места, спадају данашњим даном сва под пакрачку епархију, осим што Будимци, Осек и Бршадин потпадају под архидијецезу карловачку.

У пакрачкој епархији од 1705, до 1780. били су ови епископи: Софроније Подгоричанин до 23. Априла 1710.; Василије Рајић потврђен 18. Октобра 1713.; Гаврило Поповић, Бугарин, потврђен 1715.; Атанасије Радосављевић потврђен 16. Марта 1717.; Нићифор Стефановић потврђен 1722., захвалио 1743.; Софроније Јовановић посвећен 23. Маја 1743., умро је 26. Децембра 1758.; Арсеније Радивојевић посвећен за владикау 7. Фебруара 1759., прешао је у будимску епархију 1770.; Атанасије Живковић посвећен 25. Марта 1770.

6) Назнаменованије црквеј свјатих, којего љета, и от каквој материји на старому или на новом фундаменту, из нова построена, или поправљата, в којем мјестје, парохијална или подпарохијална и којего храма.

Јакоже сљедујет:

Монастири:

1.) Монастир Ораховица, на својему древнему фундаменту и здању каменоме репарираласја в 1736., храм св. Николаа.

2.) Монастир Дреновац, на својему древнему фундаменту и зданију каменому основат и управлен в году 1818., храм св. великомученика Георгија.

3.) Монастир Пакра, на каменому фундаменту основат и управлен от

древета, в году 1703., храм Воведенија пресвјатија Богородици.

4.) Монастир Свјатаја Ана, на својему древнему фундаменту и здању каменоме репарираласја и управила со всјем на ново в году 1731., храм св. Ани.

Цркве:

1—6.) По овом рукопису навео је г. В. Красић 6 пакрачких цркава у 19. бр. „Гласа Истине“ за 1884., не рекавши где је речени запис нашао, с тога их овде не наводим.

7.) Церков подпарохијална в селу Батанини (т. ј. Батињани), не далеко од Пакраца, основата и управлена на ново от дрвета в г. 1734., храм св. вел. Димитрија.

8.) Церков подпарохијална в селу Шеовици, основата и управлена на ново от дрвета в г. 1746.; храм св. апостола, первомученика и архидјаконна Стефана. Тогож љета мјесјаца Октоврија 23. освјатисја рукодјејствијем преосвјашченана г. епископа пакрачкославонијскога и осечкополскога Софронија Јоановича, при державје јеја ц. и кр. вел. Марији Терезији и при патриарсје Арсенији Јоановичје.

9.) Церков подпарохијална в селу Обријежи, основата и управлена на ново от дрвета в г. 1747., храм св. Јоана богослова. Тогож љета мјесјаца Нојемврија 10. и освјатисја и т. д. као код бр. 8.

В протопопијатје Забрдском:

1.) Церков парохијална в селу Кукуњевцу, на фундаменту в мјесто старија цркви од дрвета на ново основата и управлена в г. 1740. Храм св. и преподобнија Параскевији. Тајаже пак в. г. 1745. Октоврија 20. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

2.) Церков парохијална Кусоњска, на основанију новому от дрвета основата и управлена в г. 1732., храм св. великомученика Георгија, та-

јаже пак в г. 1744. Октоврија 28. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

3.) Церков парохијална Бранежачка на Бучју, на основанииу новом в мјесто старија цркве основата и управлена в г. 1741., храм св. Николаја. Тајаже пак в л. 1747. Маја 7. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

4.) Церков парохијална Каменска в селу Вучјаку, на основанииу новом од дрвета основата и управлена в г. 1749. Храм св. пророка Илији. Тајаже пак в л. 1752. Априла 19. освјатисја рукодјејствијем и т. д. и при митрополитје Павље Ненадовичје.

5.) Церков парохијална Троеглавска в селу Троеглави, на основанииу новом от дрвета основата и управлена 1740. Храм св. и праведнаго Лазарја четверодневнаго. Тајаж пак в г. 1747. Јануарија 15. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

6.) Церков парохијална Уљаничка в селу Уљанику, на основанииу новом от дрвета основата и управлена в л. 1739. Храм св. предтечи Јоана. Тајаж пак в л. 1744. Септемврија 16. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

7.) Церков парохијална Брестовачка в селу Брестовцу, на основанииу новом от камена управлена в г. 1746. Храм св. верховних апостол Петра и Павла. Тајаж пак в л. 1747. Јануарија 18. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

8.) Церков парохијална Подборска, в селу Подборију, на основанииу старом из фундамента новоосновата и управлена в г. 1742. Храм св. пророка Илији. Тајаж пак в л. 1744. Јулија 19. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

9.) Церков подпарохијална на Илица на старому мјесту, из фундамента от камена основата и управлена в г. 1753. Храм недјеља свјатих богоносних отец по вознесенији.

10.) Церков парохијална Басташка в селу Бастаси, на старому мјесту,

из фундамента каменаго основата, а горје от дрвета управлена в г. 1744. Храм св. великомученика Георгија. Тајаж пак в г. 1747. Февруарија 19. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

11.) Церков подпарохијална Кореничка, в селу Кореничани, на старом основанииу от дрвета основата и управлена в г. 1745. Храм св. Николаа. Тајаж пак в л. 1747. Јануарија 24. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

12.) Церков парохијална Цјепидлачка, в мјесто старија на ново от дрвета основата и управлена в г. 1748. Храм свјатих верховних апостол Петра и Павла. Тајаж пак в г. 1749. Септемврија 24. освјатисја и т. д. као код бр. 4. овог протопопијата.

13.) Церков парохијална Марковачка, в селу Гламочани, на основанииу новом от дрвета управлена, в г. 1746. Храм сабор св. архистратигов. Тајаж пак г. 1747. Нојемврија 3. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

14.) Церков парохијална Сирчаничка в селу Сирчу, на мјесту старом, от дрвета на ново основата и управлена в г. 1746. Храм успенија пречиштија Богородици. Тајаж пак г. 1747. Августа 15. освјатисја и т. д. као код бр. 8.

15.) Церков парохијална Граховљанска, в селу Граховљани, на новом основанииу от дрвета управлена в г. 1745. Храм св. верховних апостол Петра и Павла. Тајаж пак г. 1746. Јануарија 3. освјатисја и т. д. као и код бр. 8.

II. Списак рукоположених свештеника и ђаконa у пакрачкој епархији од 1743—1754.

У напоменутом под I.) завежљају, налази се и списак рукоположених свештеника и ђаконa у пакрачкој епархији од 1743—1754., који овде у целости наводим.

а) Дјакон:

1.) Илија Јовановић родом из Кобаша, стар 21. љето, во свјашченика 3. Јулија 1743. в Пакрацје во храмје свјато-троическом.

2.) Теодосији Марковић из Босне, села Мартинаца, пострижник свјатија обители свјатововеденскија пакрачкија, 22 љ., 25. Јулија 1743. во обители и храмје св. Анском.

3.) Теодор Јоакимов, из Дејановаца, 26 љ., 6. Јануарија 1744. в градишком храмје св. николајевском.

4.) Козма Петковић, из Беденика, хорватскија епархији, 21 љ., 13. Маја 1744. в Пакрацје во храмје св. тројическом.

5.) Симеон Машић, из Дишника, хорв. епархији, 19 љ., 27. Маја 1744. в Пакрацје као код 4.

6.) Арсенији Стефановић, от крајине карловачке, села Поникава, ниње же састојанијем в Хорватској в селу Береку, 25 љ., 23. Јуна 1744. в Пакрацје као код 4.

7.) Генадији Станимировић, постриженик леповински, из Осека, 21 љ., 24. Јуна 1744. в Пакрацје као код 4.

8.) Арон Решковић из села Грабичана, хорв. епархији, пострижник леповински, 23 љ., 25. Јуна 1744. в Пакрацје као код 4.

9.) Димитрији Павловић, из Костајнице, ниње же састојанијем в Писаницје, в хорв. епархији, 19 љ., 29. Јуна 1744. в Пакрацје као код 4.

10.) Николај Сремичић, из Даља, сремскија епархији, 25 љ., 6. Авг. 1744. в Пакрацје као код 4.

11.) Давид Поповић из Босне, села Липли, 27 љ., 21. Нов. 1744. в Пакрацје као код 4.

12.) Атанасији Мравојевић, от крајини зринскија мјеста Кирина, пострижник св. обители св. георгијевскија Дреновачкија, 23. љ., 25. Дек. 1744.

в тојже обители и храмје св. георгијевском.

13.) Леонтији из Сеоне, пострижник св. обители св. николајевскија ораховачкија, 30. љ., 16. Јан. 1745. во тојже св. обители и храмје.

14.) Давид Стојановић, из Раића, 23 љ., 7. Апр. 1745. в Пакрацје . . . као код 4.

15.) Јоан Марковић, из Пакраца, 22 љ., 14. Апр. 1744. в Пакрацје . . . као код 4.

16.) Стефан Константиновић, из Баната, села Модоша, 24. љ., 2. Јун. 1745. в Карловцје во храмје св. верховних апостол Петра и Павла.

17.) Стефан Соларић, из Сјеверина, хорв. епархији, 22 љ., 15. Авг. 1745. в Сирчу во храмје св. успенском.

18.) Самуил Томић, из Берлога, хорв. епархији, пострижник обители Лепавинскија, 27 љ., 27. Авг. 1745. в Пакрацје као код 4.

19.) Исаија Новаковић, из Миклеуша, постриженик св. обители ораховичкија, 24 љ., 10. Апр. 1846. в селу Будимци во храмје св. вознесенском.

20.) Алексије Поповић, из Костајници, ниње же састојанијем в Писаницје, хорв. епархији, 18 љ., 25. Дек. 1746. в Пакрацје као код 4.

21.) Томо Раичевић, из Ораховца, хорв. епархији, 21 љ., 27. Дек. 1746. в Пакрацје као код 4.

22.) Павел Вујић из Суботске, 20 љ., 6. Јан. 1747. в Градишком во храмје св. николајевском.

23.) Рафаил, из краине зринске, пострижник св. обители св. георгијевскија дреновачкија, 22 љ., 29. Јан. 1747. в тојже св. обители и храмје.

24.) Атанасија Јоановић, из Лонжици, пострижник св. обители св. николајевскија ораховачкија, 25 љ., 2. Февр. 1747. в тојже св. обители и храмје.

25.) Димитрији Драгојевић, из Поповца, хорв. епархији, 29 л., 12. Апр. 1747. в Пакрацје као и код 4.

26.) Новак Славујевић, из Средица, хорв. епархији, 25 л., 19. Апр. 1747. в Пакрацје као код 4.

27.) Константин Георгијев, из Батињана, 23 л., 3. Маја 1747. в Пакрацје као код 4.

И по днеш малих рукоположенија, т. ј. тогж Маја 11. и года 1747. в вечер понедјелника от сеја маловременија к вјечној жизни престависја, је-муже вјечнаја памјат буди.

28.) Јоан Симин, из Черевиха, сремскија епархији, 21 л., 7. Јун. 1747. в карловачком храмје св. верховних апостол Петра и Павла.

29.) Јоан Марковић, из Попинаца, сремскија епархији, 21 л., 8. Јун. 1747. в Карловцје као код 28.

30.) Павел Нинковић, из Клисе, 21 л., 25. Јул. 1747. в св. обители св. Анској.

31.) Герасим Радосављевић, родом из Кобаши, наш же служителни, и пострижник обители нашеја хошовскија, стар 25 л., во свјашченика 21. Новем. 1747. в Пакрацје во храмје св. тројическом.

(Учиниће се многим читаоцу овог листа криво, што се у њему наводе имена давно умрлих свештеника, но да и ти увиде, да немају за то право, нека прочитају ове редове.

У 92. бр. о. г. „*Narodnih Novina*“, што у Загребу излазе, штампан је повећи чланак г. В. Красића: „Пакрачки епископи“, у ком је описао историју пакрачких епископа и епархије.

У истом чланку рече г. Красић и ово: „Пошто је Осек тада такођер спадао под црквену власт пакрачкога епископа, постави Софроније Јовановић епископ у тај град својег ексарха по имену Герасима Радосава, који је имао духовни надзор и старешин-

ство међу свештенством и народом у осечком пољу“; и: „Сва је прилика, да је Герасим Радосав онај ексарх, који је осјечкој српској православној општини оставио неко пространо двориште, преко пута од српске цркве и 15 ланаца земље оранице; а потомство не зна ни имена свому добротвору“.

Из наведеног под 31. бр. видимо, да се поменути ексарх није звао Радосав, као што га назива г. Красић, но Радосављевић, а подједно видимо, где је рођен, кад, где се постригао и кад је постао јеромонахом.

Овај Герасим постао је доцније митрополитским ексархом, и у Боровској цркви нашао сам, да је он Јануара 1759. био митрополитски ексарх и као такав био је све до 1769.

Као митрополитски ексарх обилазио је поједине општине у архидијези карловачкој, и том је приликом прегледао цркве и рачуне црквене. Ја сам у Боровској цркви наишао на многе његове потписе, но свугде се тако потписао, као да се звао Радосав, само се 22. Дец. потписао целим именом Радосављевић.

А и из поменутог списка види се, да се у истини звао Радосављевић, а не Радосав.

Да се исти Герасим у истини звао Радосављевић а не Радосавић, то се види и из једног циркулара митрополита Павла Ненадовића од 23. Јула 1766., у ком рече: „*да снашимъ еѣрхѣн Епархїи Нашеѣ Сремскїѣ осечкимъ кѣрѣ Герасимомъ Радосавлевичемъ*“.

Па можда ће се овим списком и још што друго ма кад моћи доказати и потврдити.)

32.) Георгији Стојановић, из Дејановаца, 21 л., 6. Дец. 1747. в Пакрацје као код 4.

33.) Гаврил Поповић, из Ума, 24 л., 20. Дец. 1747. в Пакрацје као код 4.

34.) Петар Поповић, из Опава, те-

мишварскија епархији, 29 л., 26. Јан. 1748. в Карловци као код 28.

35.) Софронији Живковић, пострижник хоповски, из Мали Радианаца, 20 л., 6. Авг. 1748. в манастиру Хопову.

36.) Димитрији Теофиловић, из Арада, јенопољскија епархији, 26 л., 7. Авг. 1748. в манастиру Хопову.

37.) Јоаникији Јоановић, пострижник хоповски, из Бођана, бачкија епархији, 22 л., Августа 9. 1748. в мон. Хопову.

38.) Павел Михајловић пострижник хоповски, из Београда сирмијска,

20 л., Августа 14. 1748. в мон. Хопову.

39.) Јоан Болић, из Мељана, 22 л., Октобра 9. 1748. в Пакрацје во храмје св. илинском.

40.) Пантелеимон Карановић, из Ума, 25 л., Маја 14. 1749. в Пакрацје во храмје св. илинском.

41.) Лука Поповић, из Уљаника, 20 л., Јуна 4. 1749. в Уљанику во храмје св. предтечевском.

42.) Сава Јовичин, из Поповаца, хорв. епархији, 21 л., Јуна 6. 1749. в Пакрацје во храмје св. илинском.

(Наставеће се.)

Белешке.

(Хронолошки ред епископа пакрачких.) Из „Шематизма правосл. срп. епархије пакрачке за год. 1889“ саопштавамо овај хронолошки ред епископа пакрачких:

Софроније Подгоричанин	год. 1705
Василије Рајић	„ 1713
Атанасије Радошевић	„ 1717
Нићифор Стефановић	„ 1722
Софроније Јовановић	„ 1743
Арсеније Радивојевић	„ 1759
Атанасије Живковић	„ 1770
Јосиф Јовановић Шакабент	„ 1781
Павле Авакумовић	„ 1783
Кирило Живковић	„ 1786
Јосиф Путник	„ 1808
Ђорђе Хранислав	„ 1829
Стеван Поповић	„ 1839
Стеван Крагујевић	„ 1843
Никанор Грујић	„ 1864

А услед смрти епископа Никанора 8. (20.) априла 1887. постављен је за митрополитског мандатара архимандрит *Мирон Николић*, који је по том св. Синодом дне 10. (22.) октобра 1888 за епископа пакрачког изабран, а дне 7. новембра 1888 за таковога Његовим царским и краљевским апостолским Величанством најмилостивије по-

тврђен, но услед случивше се међу тим дне 26. новембра (8. декембра) 1888 смрти пок. патријарха Германа, остао је још непосвећен за епископа.

(Митрополитски црквени савет) завршио је своје овогодишње јесење заседање 15. (27.) новембра о. г. Седнице су дакле трајале 17 дана и на њима је расправљено 82 предмета. Брачних парница је било 52, и то: из вршачке дијецезе 20, из бачке 12, из темишварске 7, из пакрачке 5, из архи-дијецезе карловачке 4, из будимске 3, и 1 из горњо-карловачке дијецезе.

(Промена у управи манастира Фенека.) На место настојника фенечког Мих. Стојановића, који се налази под судском истрагом, постављен је за привременог настојника манастира Фенека у архи-дијецези, крушедолски јеромонах Платон Николић; а за дворског економа у Карловцима реметски настојник Милутин Јакшић, који уједно остаје и администратор манастира Ремете.

(Руска црква у Америци.) Познато је, да у Америци има доста Руса, Срба, Грка и других православних Словена, те се руска власт пре неколико година постарала да се тамо уреди православна црква и послала и једног епископа. О освећењу цркве у Сан-

Франциску, где има доста и Срба, пишу задарском „Српском Гласу“ ово: „Православна руска црква овде, која је пре четири месеца била срушена огњем, поправљена је и ограђена. На врху је кубе плаветно бојадисано и златним звездама искићено. Има звоник од 40 метара висине. Дана 1. (13.) октобра ову је цркву, намењену св. Василију, осветио владика Владимир са свештенством и нашим Србином јерођаконом Севастијаном Дабовићем. Певало је црквено певачко друштво. На служби певано је цару Александру III. „многаја љета“. Владика је држао слово и захвалио се Русима, свима Словенима и Грцима, који су на свечаност дошли. Многи смо после походили владика и на обједу остали“. — Руски илустровани духовни лист, што у Петрограду излази с натписом: „Рускiй Паломникъ“, донео је врло лепу слику те обновљене руске цркве у Сан Франциску.

(Насртај Арнаута на манастир Дечане.) Многи листови саопштавају жалосну вест, да су Арнаути *ојет* напали на манастир високе Дечане у Старој Србији. Калуђери су се бранили против тих зулумћара, али бише надбијени и изагнани, те се морадоше склонити у Пећи. Арнаути су се угњездили у манастиру, скрнавe светиње тамошње и харче благо манастирско. Архимандрит дечански Рафајило с братством жалио се на то насиље и тражио је заштите од православне краљевине Србије и православне царевине Русије. А јавља се, да се и кнежевска влада црногорска обратила порти, да ту ствар у ред доведе. По најновијим вестима турска је влада на тужбе кнеза Николе изјавила, да сад може бити умирен у погледу манастира Дечана. Архимандрит Рафаило вратиће се из Пећи са

јаком стражом у манастир. У опште је Турска обећала, да се од сад неће понављати арнаутски нападаји на Дечане. Дај Боже, али се чисто сумњамо, да ће порта бити кадра да одржи задану реч.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ.

Манастир Лепавина. Прилог к српској историји од Владимира Красића. (Прештампано из 158., 159 и 160. свеске „Летописа“ за год. 1889.) У Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића, 1889. — 8-на, стр. 82. — У овој књизи необично је лепо описана историја манастира Лепавине, и читалац ће наћи у њој ванредно угодна уживања. Дивна ова књига може се добити код самога писца г. Влад. Красића у Г. Карловцу, а и у нашим књижарама.

„Годишњак“, велики српски народни илустровани календар за просту годину 1890, која има 365 дана. Власник: Александар Сандић, гимн. професор. Уредник: Андрија М. Магић, гимн. професор. Издање српске књижаре Браће М. Поповића. Година 41. — У Н. Саду, штампарија Браће М. Поповића, 1889. — Цена је 50 новчића. — Уз овај календар иде као уздарје у бојама израђена слика св. Саве. — Календар овај брижљиво је уређен, а има уз њега и „Библиотека за народ ради забаве.“ Такођер је добро учињено, што је у њему изложен и именик црквених власти, манастира, гимназија и т. д. у нашој митрополији-патријаршији и у далматинским епархијама.

 Све дужнике наше, којима су разаслате нарочите карте и сада уз овај број цедуље као опомене, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, иначе мораћемо их овде на овом месту по именце јавно позвати, да свој дуг одуже.

Администрација „Глас Истине.“

„Глас Истине“ излази 15-ог и последњег дана сваког месеца на читавом табаку велике 8-не. — Рукописи шиљу се г. Сави Петровићу уреднику, а претплата штампарији А. Пајевића у Нови Сад.

Цена је листу: За Аустро-Угарску: на целу годину 2 ф., на пола год. 1 ф. За Србију: на целу годину 5 дин.; на по год. 2½ дин. Из Србије предплату прима књижара В. Валожића у Београду.

Још се могу добити сви бројеви „Гласа Истине“ од почетка до данас.

ВЛАСНИШТВО, ИЗДАЊЕ И ШТАМПА А. ПАЈЕВИЋА. У НОВОМ САДУ.